

Evje og Hornnes
Kommune

Kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan 2015 – 2018

Vedtatt i kommunestyret 11.12.2014

EVJE OG HORNNES
KOMMUNE - *Hjertet i Agder*

Vår visjon:

Hjertet i Agder

Overordnet målsetning:

**Utvikle Evje og Hornnes til et pulserende regionsenter i
Agder**

INNHOOLD

HANDLINGSDEL	2
ØKONOMIPLAN	2
<i>Levekår .....</i>	<i>3</i>
<i>Kultur og fritid.....</i>	<i>4</i>
<i>Næringsutvikling.....</i>	<i>5</i>
<i>Regionsenter Evje .....</i>	<i>6</i>
<i>Vedlegg levekår .....</i>	<i>8</i>
<i>Vedlegg kultur og fritid.....</i>	<i>9</i>
<i>Vedlegg næringsliv .....</i>	<i>10</i>
<i>Vedlegg regionsenter Evje.....</i>	<i>11</i>
ØKONOMIPLAN	12
INNLEDNING.....	12
ØKONOMIPLANENS TALLDEL	14
ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT I ØKONOMIPLANPERIODEN	15
UTVIKLING PR ENHET I ØKONOMIPLANPERIODEN	16
OVERSIKT OVER INVESTERINGER MV	19
PROGNOSE FOR GJELD, FINANSINNTEKTER, SKATT OG RAMMETILSKUDD, OG BRUK OG AVSETNING TIL FOND I ØKONOMIPLANPERIODEN	22

Handlingsdel

Handlingsdelen er en konkretisering av den overordnede samfunnsdelen. Denne delen av kommuneplanen peker på anbefalte utredninger og planer, prosjekter og enkelttiltak som skal jobbes med.

Handlingsdelen er delt inn etter tema på samme måte som den langsiktige samfunnsdelen. For øvrig er den delt inn i tiltak som har en direkte økonomisk konsekvens og tiltak som går på prioritering/ressursbruk i kommunen.

Handlingsdelen er 4-årig og skal revideres hvert år i forbindelse med behandling av økonomiplan og budsjett.

Økonomiplan

Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte. Det skal være midler til å dekke utgifter og oppgaver som er satt opp i planen.

Økonomiplanen er 4-årig og skal revideres hvert år. I Evje og Hornnes kommune vedtas den sammen med årsbudsjettet for kommende år.

Tiltak

Levekår - Mangfold gir muligheter!

Opprettholde og videreutvikle kvaliteten i tilbudet som gis.

Overordnet plan for helse og omsorgstilbudet (rammeverk) vedtatt i 2013 – utarbeides videre til arbeidsplaner for avdelingene

Implementering av Samhandlingsreformen

Barnehagebehovsplan

Handlingsplan for trivsel, tryggleik og læring i grunnskulen

Samarbeid

Rusforebyggende team (Helse og familie) – er iverksatt og videreføres.

Tidlig innsats

Drop-out

Barn og unge

Kartlegge status angående barnefattigdom i kommunen

Oppfølging av utredning – oppvekst og kultur

Skisseprosjekt og utbygging – skole og flerbrukshall

Folkehelse

Aktiviteter for alle

Folkehelsekoordinator

Frivillighet

Markere frivillighetsdagen

Rekruttere til frivillig innsats

Kultur og fritid – Et godt og variert kultur- og fritidstilbud til ALLE!

Lokalhistorie- og kultur

Utvikle lokal kulturell skolesekk

Registrere og tilrettelegge for bruk av kulturminner

Vedlikeholde og videreutvikle turstier i nærområdet knytta til kulturhistoriske interesser.

Møteplasser

Utvikle møteplasser som er samlende og som setter Evje på kartet

Utvikle biblioteket

Utvikle Furuly Flerbrukshus og Furuly fritidspark

Nærmiljøtiltak

Plan for utvikling og drift av turløyper i nærområdet

Brygge- og badeanlegg

Midler til frivillig arbeid

Øke potten til kulturmidler

Informasjon

Vurdere elektronisk infotavle på ulike lokasjoner i bygda

Aktiviteter/arrangementer

Utrede status/behov for nye aktiviteter for alle

Næringsutvikling – En kommune som legger til rette for tradisjonsrik og nyskapende næring!

Kompetansearbeidsplasser

Legge til rette for at Evje Utvikling AS kan være en sterk pådriver og en god markedsfører for etableringer i regionen

Landbruk

Tilskudd til investeringer som sikrer et aktivt landbruk i kommunen

Legge til rette for etablering av grundere innen nisjeprodukter

Bidra til utvikling av kompetansesenter for landbruk i samarbeid med Naturligvis – Landbruk, mat og opplevelser på Agder

Styrke kommunens samarbeid med Landbrukets Dag for å videreutvikle arrangementet

Fritidsnæring

Bevisst planlegging av hytteområder for å sikre høg kvalitet i de ulike områdene

Stimulere til aktiviteter knyttet til mineraler/gruvedrift

Reiseliv

Heve kvaliteten på våre fasiliteter ved å gi god informasjon

Utvexle informasjon om reiseliv i regionen

Regionsenter Evje – Gjennom vekst og utvikling i regionen skaper vi et sterkt regionsenter!

Identitet

Utarbeide veiledende retningslinjer for bruk av gruvehistorien i profileringen av kommunen, for eksempel ved opparbeidelse av møteplasser, lekeplasser, offentlige bygg, utsmykning i Evje sentrum (kunst, utemøbler, skilting)

Tettstedsutvikling Evje sentrum

Pendlerparkering, området Evje sentrum – Verksmoen
Tettstedsutvikling i sentrum

Samferdsel

Styrke samarbeidet med nabokommuner om opprusting av fylkesveg 42
Opprettholde godt samarbeid med regionrådet om riksveg 9
Være pådriver for bedre kollektiv transporttilbud til Arendal og Kristiansand

Offentlige tjenester i regionsenteret

Jobbe aktivt for å beholde og skape flere etableringer av offentlige tjenester som kan betjene regionen

Regionsenteret som bosted

Legge til rette for attraktive boligområder nært tilknyttet Evje sentrum

Utdanning

Sikre et tilbud om videregående skole på Setesdal Videregående skole, avd. Hornnes
Øke valgmuligheter for elever gjennom flere utdanningsprogram

Til slutt i handlingsdelen følger en oversikt over hva det er satset på framover i planperioden. Dette er en tabell der det er satt opp hvilke år de forskjellige tiltakene er tenkt gjennomført. Det er deretter satt kryss for om det er bare administrative (arbeidsmessige) konsekvenser, eller om det også er økonomiske konsekvenser. Det er også satt opp hvem i organisasjonen som har ansvar for de forskjellige tiltakene. Ytterligere tallfesting av tiltakene følger i økonomiplanen.

Vedlegg levekår

TILTAK	ANSVAR	ADM	ØK	Avsatt (inkl mva)	2015 - 2018			
Opprettholde og videreutvikle kvaliteten i tilbudet som gis					15	16	17	18
Utarbeidelse og implementering av arbeidsplaner ut fra overordnet plan for helse- og omsorgstilbudet	PLO/HF	x			x			
Videreføring prosjekt ikt i skolen	Rektorer	X		410 000 til inv. + 71 000 til drift (drift kun 15)	x			
Tiltak fra boligpolitisk handlingsplan 2013-2012								
- Samlokalisering av boliger	PLO/HF	X			x	x	x	x
- Omsorgsboliger	PLO/HF	X			x	x	x	x
- Institusjonsplasser	PLO	X			x	x	x	x
Samarbeid								
Tidlig innsats	Rådg. oppvekst	X			x	x	x	x
SLT-modellen	Rådg. oppvekst	X			x	x	X	x
Kompetanse								
Lederutvikling				Finansieres via fond				
Barn og unge								
Tidlig innsats barnefattigdom (TIBA)- videreføring av prosjekt	HF	X	x	Tilskuddsmidler	x	X		
Utredning – oppvekst og kultur								
Utarbeide forprosjekt flerbrukshall jfr kommunestyrevedtak k-sak 59/12	Rektorer ved Evje-skolene, drift/forvaltn			300 000	x			

ADM = krever administrative ressurser

ØK = økonomiske konsekvenser

Vedlegg kultur og fritid

TILTAK	ANSVAR	ADM	ØK	Avsatt (inkl mva)	2015 – 2018			
Lokalhistorie- og kultur					15	16	17	18
Møteplasser								
Videreutvikling av Furuly								
- Skateanlegg Furuly	Kult/drift og forv.	X	x	650 000	X			
- Opprusting av bygg, investeringer	Kult/drift og forv.	X	x	750 000	X			
Ved utbygging av Fennefossen: Utvikling av området langs Otra	Drift/forv	X	x					
Videreutvikle samarbeidet med Otra Idrettslag	Kultur	X						

ADM=krever administrative ressurser

ØK = økonomiske konsekvenser

Vedlegg næringsliv

TILTAK	ANSVAR	ADM	ØK	Avsatt (inkl mva)	2015 – 2018			
Kompetansearbeidsplasser					15	16	17	18
Legge til rette for et sterkt næringssselskap som pådriver/markedsfører for etableringer i regionen	Rådmann	x			X	x	x	X

ADM = krever administrative ressurser

ØK = økonomiske konsekvenser

Vedlegg regionsenter Evje

TILTAK	ANSVAR	ADM	ØK	Avsatt (inkl mva)	2015 - 2018			
Identitet					15	16	17	18
Se på muligheten for bruk av gruvehistorien i profileringen av kommunen	Alle	x			x	x	x	x
Tettstedsutvikling Evje sentrum								
Miljøgate	Drift/forv.	x	x	17 500 000,-	x			
Samferdsel								
Styrke samarbeidet med nabokommuner om opprusting av fylkesveg 42	Ordf.	x			x	x	x	x
Opprettholde godt samarbeid med regionrådet om riksveg 9	Ordf.	x			x	x	x	x
Være pådriver for bedre kollektivtransporttilbud til Arendal og Kristiansand	Ordf.	x			x	x	x	x
Offentlige tjenester i regionsenteret								
Beholde og skape flere etableringer av offentlige tjenester som kan betjene regionen	Rådm				x	x	x	x
Utdanning								
Sikre et tilbud om videregående skole på Setesdal vgs, avd. Hornnes	ORDF	x			x	x	x	x
Øke valgmuligheter for elever gjennom flere utdanningsprogram	ORDF	x			x	x	x	x

ADM = krever administrative ressurser

ØK = økonomiske konsekvenser

Økonomiplan

Innledning

Økonomiplanen legges fram i balanse og med positivt netto driftsresultat for perioden 2015 – 2018. Det har vært en lang prosess der vi har gått gjennom alle enhetenes budsjetter for å skaffe et større handlingsrom. Med den utviklingen vi har sett de siste årene og også ser for oss framover vedr. bl.a. ressurskrevende brukere, sosialhjelp og pensjonsutgifter ser vi for oss at vi må fortsette en prosess med effektivisering hvert år framover. Det er derfor nødvendig at enhetene er forberedt på dette.

Når det gjelder netto driftsresultat sies det at det bør være 3 % for å ha til nødvendige avsetninger/framtidige investeringer. Netto driftsresultat i økonomiplanperioden ligger fra 2,6 til 1,8 %, altså noe under, når vi korrigerer for bundne fond. Denne korrigeringen gjøres fordi når det gjelder bundne fond er utgifter/inntekter bundet opp til spesielle formål som f.eks. selvkostområdene. Utgiftene og inntektene ville vært annerledes på disse områdene dersom vi ikke hadde hatt fond.

I økonomiplanperioden ser det slik ut (alle tall i hele 1000):

	2015	2016	2017	2018
Netto driftsresultat	5 085	4 998	4 200	3 799
Netto driftsresultat i %	1,95	1,90	1,59	1,43
Overføring til investering	1 097	1 000		
Generell avsetning til disposisjonsfond	5 911	5 089	5 190	4 761
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	6 795	6 089	5 190	4 761
Netto driftsresultat i % korrigert for bundne fond	2,61	2,32	1,96	1,79

Handlingsregel for gjeld gjør at vi tar av disposisjonsfond for å finansiere investeringsprosjekter. Handlingsregelen sier at vi skal ha 15 % egenkapital på nettoutgiften på prosjektene (etter at merverdiavgift og tilskudd er trukket fra). Gjelda skal ikke overstige 75 % av driftsinntektene.

Det er lagt opp til følgende låneopptak

2015: 24,800 mill

2016: 27,600 mill

2017: 13,850 mill

2018: 13,850 mill

Ordinær lånegjeld (utenom startlån) har en slik utvikling i økonomiplanperioden:

Lån og gjeldsregel	2015	2016	2017	2018
Justerte inntekter	268 689	268 886	276 938	285 185
Gjeld 0101	162 909	181 285	201 581	207 383
+ lån	24 800	27 600	13 850	13 850
- avdrag	-6 424	-7 304	-8 048	-8 607
Gjeld 3112	181 285	201 581	207 383	212 626
Gjeld i %	67,47	74,97	74,88	74,56
Bruk disp.fond investering	-3 873	-3 528	-2 088	-2 088

Avsetning disp,fond drift	5 911	5 089	5 190	4 761
Bruk disp.fond drift	-213			
Netto avsetning til fond	1 825	1 561	3 102	2 673

*Justerte inntekter betyr at rammetilskudd og skatt er justert for en deflator i de kommende årene, satt til 3 %. Brukerbetaling og refusjoner er også justert opp med 1 % pr år da en må påregne noe økning på disse inntektene. Inntektene er altså noe høyere her enn i oversikter der 2015-kroner brukes.

Som vi ser av tabellen setter vi av mer til disposisjonsfond enn det vi bruker hvert år i økonomiplanperioden. Dette er viktig og nødvendig. Det er likevel et spørsmål om vi ikke bruker for mye disposisjonsfond i investering. I økonomiplanen kan vi også vurdere å øke overføring fra drift til investering, og sette av mindre til disposisjonsfond.

Når det gjelder rammetilskudd/skatt, er det det lagt inn en svak realvekst i frie inntekter fra 2016 (0,5 %) ut fra tidligere års erfaringer. Det er også andre små endringer. Dette gir en vekst på kr 1 700 000,- fra 15 til 16 og deretter kr 900 000,- pr år og er lagt inn hvert år i økonomiplanperioden. Samtidig er det lagt opp til at pensjonsutgiftene øker med 0,500 mill fra og med 2016 i forhold til 2015, dette med bakgrunn i bl.a. nedkortingstiden på amortisering av premieavviket. Skjønnsmidler (kr 500 000,-) ligger kun inne i 2015.

En siste ting som er viktig å nevne er utbyttet fra Agder Energi. I 2015 har vi lagt til grunn et overskudd på 800 mill – av det får vi 1,528 % av de første 500 mill, deretter 1,528 % av 60 % av ovenlytende, ihht avtale inngått mellom eierne når det gjelder utbyttepolitikk. I 2015 og 2016 ligger det da inne et utbytte på 10,390 mill ut fra denne prognosen. I 2017 og 2018 har vi lagt opp til et utbytte på 10,600 mill (det tilsvarer et totalt overskudd på ca 825 mill).

Økonomiplanens talldel

De følgende sidene inneholder økonomiplanens talldel.

Tallene er holdt i 2015-kroner.

Forklaringer:

Inntekter er generelt satt opp med minus-fortegn, utgifter uten fortegn.

Økonomisk oversikt drift i økonomiplanperioden

	2015	2016	2017	2018
Driftsinntekter	-260 688 500	-262 506 300	-264 367 100	-265 977 600
3 % resultat er:	-7 820 655	-7 875 189	-7 931 013	-7 979 328
Driftsutgifter	263 538 130	264 053 530	265 880 130	266 847 230
Brutto driftsresultat	2 849 630	1 547 230	1 513 030	869 630
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-12 666 000	-12 910 100	-13 407 200	-13 804 000
Sum eksterne finansinntekter	-12 666 000	-12 910 100	-13 407 200	-13 804 000
Renteutgifter, provisjon og andre finansutg	5 636 000	6 389 100	6 974 200	7 856 200
Avdragsutgifter	6 636 200	7 516 200	8 260 200	8 819 200
Sum eksterne finansutgifter	12 272 200	13 905 300	15 234 400	16 675 400
Resultat finans	-393 800	995 200	1 827 200	2 871 400
Motpost avskrivninger	-7 540 330	-7 540 330	-7 540 330	-7 540 330
Netto driftsresultat	-5 084 500	-4 997 900	-4 200 100	-3 799 300
i %	1,95	1,90	1,59	1,43
Bruk av disposisjonsfond	-213 000			
Bruk av bundne fond	-2 584 600	-1 852 500	-1 739 000	-1 686 500
Sum bruk avsetninger	-2 797 600	-1 852 500	-1 739 000	-1 686 500
Avsetninger disposisjonsfond	5 910 900	5 089 300	5 189 800	4 760 900
Avsetninger bundne fond	874 600	761 100	749 300	724 900
Sum avsetninger	6 785 500	5 850 400	5 939 100	5 485 800
Overført til investering	1 096 600	1 000 000		
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0
Netto driftsresultat, korrigert for bundne fond	-6 794 500	-6 089 300	-5 189 800	-4 760 900
i %	2,61	2,32	1,96	1,79

Tabellen viser utvikling i netto driftsresultat ved videreføring av tiltak i årsbudsjettet for 2015.

Utvikling pr enhet i økonomiplanperioden

	Enhet	2015	2016	2017	2018
10	Politiske styrings og kontrollorganer	2 272 400	2 082 400	2 215 600	2 075 600
26	Sentraladministrasjonen	31 279 100	32 256 000	32 256 000	32 366 000
30	Leirskolen	0	0	0	0
31	Støttetiltak	1 459 300	1 459 300	1 459 300	1 459 300
32	Kultur	5 868 200	5 909 400	5 909 400	5 909 400
35	Hornnes skule	9 975 500	9 942 500	9 942 500	9 942 500
36	Evje Barneskule	16 165 200	16 058 400	16 058 400	16 058 400
37	Evje Ungdomsskule	11 619 700	11 587 700	11 587 700	11 587 700
38	Enhet for barnehage	14 888 400	14 235 500	14 032 900	14 032 900
41	Helse- og familie	35 910 100	36 935 100	37 364 100	37 594 100
46	Pleie- og omsorg	37 478 600	37 442 800	37 442 800	37 442 800
49	Lokaledisinske tjenester	1 551 800	1 551 800	1 551 800	1 551 800
52	Drift og forvaltning	26 454 800	26 388 400	27 013 400	27 013 400
53	Selvkost	0	0	0	0
90	Finans	-194 912 200	-196 338 400	-197 323 000	-197 523 000
91	Reservert for lønn/pensjon	-10 900	489 100	489 100	489 100
		0	0	0	0

Som tabellen viser, er det noen justeringer i framtidige år. Her følger en gjennomgang av hovedtrekk i endringer som er lagt inn. En del av tiltakene som er lagt inn i årsbudsjettet for 2015 får først helårseffekt fra 2016, under disse enhetene står ikke hvert enkelt tiltak beskrevet på nytt, bare at det er innsparinger i 2015 som får helårseffekt fra 2016:

Politiske styrings og kontrollorganer:

- Utgifter til valg varierer. Det er ikke valg i 2016, og da går utgiftene noe ned.

Sentraladministrasjonen:

- Endringer vedr konsesjonskraft gir noe mindre inntekter framover, men det er ikke snakk om store variasjoner.
- Det ligger engangsinntekter på ca 160 000,- i 2015. Ca 100 000,- gjelder rådgiver oppvekst, ca 60 000 gjelder barn fra andre kommuner i kommunal barnehage.
- Det ligger noe høyere kostnader på ppt i 2015 (90 000,-) da dette er oppstartsåret for det interkommunale samarbeidet med Vennesla og Iveland.
- Det er noe variasjon i utgifter til kjøp av gjesteelevplasser i Bygland, og det er lagt inn økning i 2016 og videre ut fra 250 000,- som ble bevilget i 2015.

Enhet for kultur:

- Netto utgifter til gards- og ættesoge øker med ca 40 000,- fra og med 2016, forfatter skal da skrive på fulltid.

Hornnes barneskole

- Innsparinger som påbegynnes høsten 2015 får helårseffekt fra 2016.

Evje barneskole

- Innsparinger som påbegynnes høsten 2015 får helårseffekt fra 2016.

Evje ungdomsskole:

- Innsparinger som påbegynnes høsten 2015 får helårseffekt fra 2016.

Enhet for barnehage

- Innsparinger som påbegynnes høsten 2015 får helårseffekt fra 2016.
- Det er også et stort barnekull som slutter til sommeren 2016. Effekter av færre barn fra og med høsten 2016 er lagt inn. Dette ut fra prognose på barnetall som vi har pr nå.

Enhet for helse og familie:

- Innsparinger som påbegynnes 2015 får helårseffekt fra 2016
- Det er lagt til grunn mottak av flyktninger ihht plan framover, og dette vil gi økte utgifter framover. Vi vil motta mer integreringstilskudd, men det vil også bli høyere utgifter til bosetting og introduksjonslønn, og vi har også lagt til grunn noe økt sosialhjelp på dette området. I 2015 har ansvar flyktningekontoret en netto inntekt på 0,470 mill, i 2018 en netto utgift på 1,541 mill. Her er det mange usikre tall, og dette må revideres ved neste rullering av økonomiplanen.
- Når det gjelder sosialhjelp, har vi lagt til grunn at disse skal gå noe ned i perioden på bakgrunn av tiltak som settes inn. Vi har lagt til grunn at det går ned med 600 000,- fra 15 til 16, og ytterligere 100 000,- videre i økonomiplanperioden. Samtidig har vi lagt til grunn at tiltaket som gjelder arbeidstiltak for sosialhjelpsmottakere videreføres i en eller annen form, og det er lagt inn utgifter til dette. Også på dette området er det svært usikre tall som må revideres.
- I forbindelse med oppstart av interkommunalt barnevern er det lagt inn en oppstartskostnad i 2015 på kr 280 000,-. Denne bortfaller fra og med 2016.

Enhet for pleie og omsorg.

- Innsparinger som påbegynnes i 2015 får helårseffekt fra 2016.
- Utover dette ligger rammeområdet flatt i perioden. Budsjettet ble nedjustert til 2015 pga bl.a. mindre belegg på Evjeheimen, så økte behov på dette området kan gjøre at budsjettene må revideres.

Lokalmedisinske tjenester (LMT):

- Rammeområdet ligger med samme beløp i økonomiplanperioden.

Drift og forvaltning:

- Innsparinger som påbegynnes i 2015 får helårseffekt fra 2016.
- I 2017 og 2018 er det lagt inn 500 000,- + mva til utgifter i drift i forbindelse med oppgradering av Evje barneskole. Erfaringsmessig vet vi at det vil bli noe driftsutgifter i forbindelse med oppgradering av gamle bygg, men det er svært vanskelig å anslå noen sum pr nå. Vi har valgt å ta høyde for noe.

Reservert for lønn og pensjon

- Det er tatt høyde for en økning i pensjonsutgiftene på 500 000,- fra 2016 og utover i økonomiplanperioden.

Finans:

- Her varierer inntektene på rentekompensasjon.
- Det er lagt opp til en stigende rente, og dette gir høyere renteutgifter, men også renteinntekter.
- Utbyttet fra Agder Energi er kommentert tidligere, det er stiger noe fra og med 2017.
- Rammetilskudd og skatt har også noe oppgang fra 2016, dette er også kommentert tidligere.

Oversikt over investeringer mv

De store investeringene i 2015 er utbygging av miljøgate på Evje, friidrettsanlegg på Hornnes og flerbrukshall som påbegynnes og ferdigstilles i 2016.

I 2016 er del 2 av utbygging på Evjeheimen lagt inn. Oppgradering av Evje barneskole er lagt inn i 2017 og 2018. Oppgradering av Evje ungdomsskole er skjøvet til etter økonomiplanperioden. For økonomiplanen vil det komme endringer i tallene.

Oversikt over investeringer og finansiering ser slik ut i økonomiplanperioden:

Økonomisk oversikt investering	2015	2016	2017	2018
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum salg av driftsmidler og fast eiendom	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Merverdiavgiftskompensasjon	-5 564 200	-11 257 000	-3 022 000	-3 022 000
Spillemidler til kommunale anlegg	-300 000	-8 750 000		
Andre refusjoner	-4 247 300	-8 000 000	0	0
Sum overføringer med krav til motytelse	-10 111 500	-28 007 000	-3 022 000	-3 022 000
Sum inntekter	-10 511 500	-28 407 000	-3 422 000	-3 422 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39 006 800	48 778 000	15 838 000	15 838 000
Merverdiavgiftskompensasjon	5 564 200	11 257 000	3 022 000	3 022 000
Sum overføringer	5 564 200	11 257 000	3 022 000	3 022 000
Sum utgifter	44 571 000	60 035 000	18 860 000	18 860 000
Avdragsutgifter	877 000	1 045 000	1 214 000	1 383 000
Utlån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum finansieringstransaksjoner	6 377 000	6 545 000	6 714 000	6 883 000
Finansieringsbehov	40 436 500	38 173 000	22 152 000	22 321 000
Bruk av lån	-34 571 200	-32 600 000	-18 850 000	-18 850 000
Mottatte avdrag på utlån	-877 000	-1 045 000	-1 214 000	-1 383 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-1 096 600	-1 000 000	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 872 700	-3 528 000	-2 088 000	-2 088 000
Bruk av bundne fond	-19 000	0	0	0
Sum finansiering	-40 436 500	-38 173 000	-22 152 000	-22 321 000
Udekket/udisponert		0	0	0

Investeringene fordeler seg på prosjekter som følger:

	2015	2016	2017	2018
Kjøp av datautstyr	108 800	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	27 200	0	0	0
Ipad 2015	136 000	0	0	0
Kjøp av datautstyr	328 000	328 000	328 000	328 000
Mva, generell kompensasjonsordning	82 000	82 000	82 000	82 000
Ikt i skolen - satsning fra 2010	410 000	410 000	410 000	410 000
Nybygg	4 100 000	28 700 000	0	0
Andre konsulenttenester	2 000 000	0	0	0
Kjøp av tomt	4 500 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	1 525 000	7 175 000	0	0
Flerbrukshall	12 125 000	35 875 000	0	0
Nybygg	600 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	150 000	0	0	0
Ventilasjon/lydisolering Evje ungdomskole 15	750 000	0	0	0
Nybygg	0	16 000 000	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	0	4 000 000	0	0
Ombygging Evjeheimen	0	20 000 000	0	0
Utlån startlån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Etableringslån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Avdragsutgifter på startlån	877 000	1 045 000	1 214 000	1 383 000
Avdrag etableringslån	877 000	1 045 000	1 214 000	1 383 000
Nybygg	1 000 000	0	0	0
VA-anlegg Evjemoen	1 000 000	0	0	0
Nybygg	3 750 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
ikke spes va i økonomiplanen	3 750 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
Nybygg	1 200 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	300 000	0	0	0
Kino: WC og kiosk	1 500 000	0	0	0
Nybygg	600 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	150 000	0	0	0
Furuly utbygging	750 000	0	0	0
Nybygg	520 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	130 000	0	0	0
Skaterampe Furuly	650 000	0	0	0
Nybygg	4 800 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	1 200 000	0	0	0
Friidrettsanlegg Hornnes	6 000 000	0	0	0
Nybygg	0	0	11 760 000	11 760 000
Mva, generell kompensasjonsordning	0	0	2 940 000	2 940 000
Evje barneskole	0	0	14 700 000	14 700 000
Nybygg	15 500 000	0	0	0
Mva, generell kompensasjonsordning	2 000 000	0	0	0
Miljøgate Evje sentrum	17 500 000	0	0	0

Kommuneplan 2010 - 2021**Samfunnsdel**

Kjøp av aksjer og andeler i andre selskap	500 000	500 000	500 000	500 000
Egenkapitalkrav KLP	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum	50 948 000	66 580 000	25 574 000	25 743 000
Finansiering				
Salg av fast eiendom	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Merverdiavgiftskompensasjon	-5 564 200	-11 257 000	-3 022 000	-3 022 000
Spillemidler	-300 000	-8 750 000		
Andre refusjoner	-4 247 300	-8 000 000		
Bruk av startlån	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Bruk av andre lån	-29 571 200	-27 600 000	-13 850 000	-13 850 000
Mottatte avdrag på startlån	-877 000	-1 045 000	-1 214 000	-1 383 000
Bruk av disposisjonsfond	-3 872 700	-3 528 000	-2 088 000	-2 088 000
Bruk av bundne investeringsfond	-19 000			
Overføring fra drift	-1 096 600	-1 000 000		
Sum	-50 948 000	-66 580 000	-25 574 000	-25 743 000

Når det gjelder startlån, ligger det inne forslag om opptak av 5 mill i lån årlig i hele økonomiplanperioden

Prognose for gjeld, finansinntekter, skatt og rammetilskudd, og bruk og avsetning til fond i økonomiplanperioden

Utvikling i langsiktig gjeld:				
(alle tall i hele 1000)				
	2015	2016	2017	2018
Startlån 01.01	19 494	23 617	27 572	31 358
Avdrag startlån	877	1 045	1 214	1 383
Nytt startlån	5 000	5 000	5 000	5 000
Startlån 31.12	23 617	27 572	31 358	34 975
Andre lån 01.01	162 909	181 285	201 581	207 383
Avdrag andre lån	6 424	7 304	8 048	8 607
<i>Nye lån</i>	<i>24 800</i>	<i>27 600</i>	<i>13 850</i>	<i>13 850</i>
Ordinære lån	181 285	201 581	207 383	212 626
Gjeld 31.12	204 902	229 153	238 741	247 601

Tabellen viser gjeldsutvikling dersom lån tas opp som foreslått i økonomiplanen, og nedbetalingsplanen holdes. Lånerente på flytende lån er budsjettert med 2,2 % i 15, 2,5 % i 16, 2,7 % i 17 og 3,0 % i 18.

Prognose finansinntekter (alle tall i hele 1000)				
	2015	2016	2017	2018
Utbytte Agder Energi	10 390	10 390	10 600	10 600
Ordinære renteinntekter	1 851	1 926	2 056	2 251
Forsinkelserente	25	25	25	25
Startlån	400	569	726	928
	12 666	12 910	13 407	13 804

Når det gjelder Agder Energi, har vi lagt inn et utbytte i drift ut fra 800 mill i 15 og 16. Videre er det økt til ca 825 mill i 17 og 18.

Vi har noe høyere innskuddsrente enn lånerente (pr nå ca 0,45 %) og det er tatt hensyn til dette ved budsjettering av renteinntekter. Inntektene her vil naturlig nok avhenge av hvor store innskuddene blir framover, bl.a. når på året låneopptak blir gjort mv.

Utvikling i skatt og rammetilskudd:				
(alle tall i hele 1000)	2015	2016	2017	2018
Skatt	-72 400	-72 700	-73 000	-73 400
Rammetilskudd	-115 200	-116 600	-117 200	-117 700
Eiendomsskatt	-3 910	-3 910	-3 910	-3 910
Sum skatter og rammetilskudd	-191 510	-193 210	-194 100	-195 010

KS sin modell er lagt til grunn når det gjelder skatt og rammetilskudd. For 2016, 2017 og 2018 er det lagt inn en realvekst på 0,5 % pr år. Skjønnstilskudd er bare lagt til grunn for 2015.

Bruk av/avsetning til fond i 2015 – 2018				
(- = bruk av fond, ikke fortegn = avsetning til fond)				
Bruk av / avsetning til fond	2014	2015	2016	2017
Investeringsregnskapet				
Disposisjonsfond, bruk	-3 873	-3 528	-2 088	-2 088
Bruk av bundet investeringsfond	-19			
Driftsregnskapet:				
Disposisjonsfond:				
<i>Avsetning</i>				
Avsetning til disposisjonsfond	5 911	5 089	5 190	4 761
<i>Bruk</i>				
Bruk flyktningefond	-213			
Total endring disposisjonsfond (økning)	1 025	1 561	3 102	2 673
Bundne driftsfond:				
<i>Bruk:</i>				
Konsesjonsavgiftsfond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Fond gards- og ættesoge	-10	-11	-11	-11
Bundet fond skjønnsmidler barnehage	-493			
Bundet fond kvalifiseringsprogrammet	-137			
Vann	-263	-313	-413	-321
Avløp	-412	-257	-254	-134
Renovasjon	-171	-173	-2	
Feiing	-91	-40		-23
Slam		-51	-51	-188
Diverse mindre fond	-9	-9	-9	-9
Sum bruk bundne fond	-2 585	-1 853	-1 739	-1 686
<i>Avsetning</i>				
Konsesjonsavgiftsfond	676	676	676	676
Slam	92			
Feiing			8	
Renter til selvkostfond mv	97	75	55	39
Diverse mindre fond	10	10	10	10

Kommuneplan 2010 - 2021

			Samfunnsdel	
Sum avsetning bundne fond	875	761	749	725
Total endring bundne driftsfond reduksjon)	1 710	1 092	990	1 159

Når det gjelder bundne driftsfond, er dette en plan over bruk og avsetning. På flere områder her vil bruk/avsetning bli ført etter reelt forbruk, slik at oversikten på dette området kun er veiledende.